No. 2402 Zaterdag 25 Januari 1930. 47ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda, Tel. 507
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elken regel meer 10 cts.

De Rijksbegrooting en Curaçao.

III.

Antwoord van den Minister.

Zijne Exc. Minister DE GRAAF was aan het woord.

De minister geeft toe, dat ingrijpende verbeteringen op verschillend gebied in Curaçao noodig zijn, om den toestand in dit gewest behoorlijk op peil te brengen. En dit niet alleen op het gebied van openbare werken en van andere takken van 's Lands dienst in Curacao, maar ook ten aanzien van de maatschappelijke toestanden daar te lande, in de eerste plaats wel ten aanzien van die ter hoofdplaats Willemstad, waar dringend behoefte bestaat aan een voortvarend, krachtig bestuursbeleid, aan verbetering en wegneming van ernstige misstanden.

Als voornaamste oorzaak hiervan geldt wel de benarde geldelijke toestand, tijdens en na den oorlog, zoo voor Curaçao als het moederland. Door de vestiging van het Curaçaosche Petroleum Bedrijf volgde voor Curaçao een algeheele ommekeer, waarbij het evenwicht verloren ging. Wat de hr. Joekes zeide is volkomen juist. Ook diens critiek op het begrootingsbeleid kan spr. tot op zekere hoogte deelen. Dit belet echter niet, dat daarbij geen sprake is van een bijdrage uit 's Rijks schatkist, in den zin van het Curaçaosche R. R., met het gevolg dat definitieve vaststelling van de begrooting door de wet uitgesloten is. Bij dezen toestand heeft men zich neer te leggen.

Bovendien gaat het hier niet om leeningen in den gewonen zin, maar uit de kasmiddelen in Nederland zal voorzien worden in de oogenblikkelijke behoefte aan fondsen voor Curaçao.

„Op het gebied van de bestuursinrichting, van alles wat handel, scheepvaart, nijverheid en wat al niet meer betreft, maar in niet mindere mate ook op het gebied van het volksleven, met name van de woningtoestanden, door den heer Feber zoo juist ter sprake gebracht, van de openbare zedelijkheid, van een voor orde en veiligheid dringend noodzakelijk gestreng toezicht op het vreemdelingenverkeer, op bijna elk gebied van openbare zorg, is de schepping van andere en betere verhoudingen een eerste eisch voor het toekomstig bestuur."

Terwijl ook de voorziening in verloskundige hulp alle aandacht verdient.

Met het oog op de betreurenswaardige voorvallen in den nacht van 8 op 9 Juni, meent spr. dat men bij het streven naar verbeteringen zich moet losmaken van hetgeen achter ons ligt.

Tot de voorzieningen, die in de allernaaste toekomst aan de orde komen, rekent de minister, om van uitvoering van openbare werken, verbetering van politie- en recherchewezen enz. niet te spreken, herziening van het algemeen begrootingsbeheer, in dezen zin, dat een betere scheiding worde gebracht tusschen gewone en buitengewone uitgaven; herziening van de inkomstenbelasting met invoering van eigen aangifte; verbetering van de regeling van het grondbeheer, en verbetering in de voorwaarden van uitgifte van zakelijke of persoonlijke rechten op het Landsdomein. In den douanedienst is een paar jaar geleden reeds een groote verbetering gebracht.

Dit alles is het zeer uitgebreid arbeidsveld voor den nieuwen Gouverneur.

Over den nieuwen bewindsman doet spr. de volgende mededeeling.

„Waar bij de voorvallen van enkele maanden geleden, wat ook verder daarover op te merken zij, op militair terrein zulke ernstige tekortkomingen zijn begaan, bestond, zeker voor een uitzien in die richting alleszins reden. Ook het feit, dat zoowel op Aruba als op Curaçao verzekering van de veiligheid naar binnen en naar buiten in de eerstvolgende jaren een zeer belangrijk deel zal uitmaken van de taak van het koloniaal bestuur, mocht stellig aanleiding geven om in de eerste plaats een zoodanige keuze voor te staan.

Toch is geen oogenblik daarbij het besef op den achtergrond gedrongen, dat vooral in de tegenwoordige omstandigheden voor Curaçao vereischt wordt een man van helder doorzicht; van zoodanige algemeene hoedanigheden, dat hij in staat zou mogen worden geacht aan de vele moeilijkheden het hoofd te bieden, die meer dan ooit in Curaçao thans onder de oogen zijn te zien. Dat die eigenschappen het speciale voorrecht zouden zijn van een zekere categorie van menschen, mijn ondervinding is dat niet geweest. Zoo ook valt op verschillende militairen te wijzen, ik h[illegible] hier geen namen te noemen, die als bestuurders — wel in de eerste plaats richt ik mijn gedachten daarbij naar Indië — zich als voortreffelijk hebben doen kennen.

Overigens kan ik voor het oogenblik alleen de hoop en het vertrouwen uitspreken, dat inderdaad in het onderhavig geval de keuze der Regeering zal blijken te zijn wat zij gemeend heeft zich daarvan te mogen voorstellen."

Vervolgens komt spr. tot de vragenlijst van den afgevaardigde van Kempen.

Voor eerst, wat heeft de afgetreden gouverneur gedaan in den tijd die verliep tusschen de ontvangst van het telefoonbericht van den overval en zijn gevangenneming door Urbina?

„Tusschen halftien en tien uur verscheen de troepencommandant, kapitein Borren, in de Gouvernementswoning, om den heer Fruytier mededeeling te doen van hetgeen Urbina wenschte, nl. hulp om zoo spoedig mogelijk Curaçao te verlaten, in welk geval geen ongeregeldheden van zijn zijde te verwachten zouden zijn. Omstreeks halfelf, dus ongeveer een uur na het ontvangen van het eerste bericht door den Gouverneur, kwam Urbina persoonlijk in diens woning. De Gouverneur Fruytier was daar gebleven, omdat naar zijn oordeel in de gegeven omstandigheden, nadat hij zich bij het gestelde ultimatum op aandringen van den militairen commandant had neergelegd, zijn plaats was in het Gouvernementsgebouw, waar hij in telefonische gemeenschap stond met de stad en dus wanneer zich gevallen mochten voordoen van plundering of van andere ongeregeldheden, onmiddelijk bericht daarvan zou kunnen krijgen. Dit is, zooals de heer Fruytier mij verklaarde, de reden geweest, dat hij den verderen tijd, alvorens Urbina ter plaatse verscheen, heeft doorgebracht in zijn ambstwoning.

De tweede vraag van den heer van Kampen betrof de wijze, waarop Urbina gekomen is te Curaçao, zonder de aandacht van bestuur en politie te trekken. Het antwoord luidt, dat Urbina waarschijnlijk een paar dagen te voren onder een valschen naam, met daarbij behoorende bewijsstukken, als eerste klasse passagier te Willemstad is aangekomen. Hij heeft zich daar vermoedelijk gedurende de verdere dagen, voorafgaande aan den overval, schuil gehouden ten huize van een landgenoot. Misschien is deze mededeeling ook van eenig belang voor den heer Wijnkoop, die zich bijzonder voor dat punt heeft geïnteresseerd en daaraan zóó hoogdravende staatkundige beschouwingen heeft verbonden, dat het mij verstandig voorkomt hem niet op zijn weg te volgen.

Het zij ter loops opgemerkt, ook naar aanleiding van beoordeelingen, die ik hier mocht vernemen, dat zeker niet wraakneming over hetgeen in 1928 met Urbina gebeurd is, bij zijn inhechtenisneming op Aruba en zijn gevangenzetting, oorzaak is geweest van den overval. Wat hem daartoe gedreven heeft, was zijn verlangen om zich in bezit te stellen van wapenen en munitie voor zijn actie, die op Venezuela zelf was gedoeld. Dit neemt natuurlijk niet weg, dat zekere persoonlijke stemming, om te gelijker tijd een bijkomstige rekening te vereffenen met de autoriteiten, die hem in hechtenis hadden gesteld, hem hem wel niet geheel vreemd zal zijn geweest. Of zich destijds, bij zijn inhechtenisneming op Aruba en zijn gevangenzetting daar en in Willemstad feiten hebben voorgedaan, die de grens van het noodige overschreden, daaromtrent staan mij geen officieele gegevens ten dienste. Oorzaak van de inhechtenisneming van Urbina in 1928 was een verzoek om aanhouding en zelfs om uitlevering — waaraan natuurlijk niet kon worden voldaan — in verband met misdrijven, die door hem zouden zijn begaan in Venezuela; waarschijnlijk werden bedoeld revolutionnaire woelingen daar te lande.

Gevraagd is mij geworden, eveneens door den heer van Kempen, naar het optreden van den praktizijn Sutherland, die bij de besprekingen met Urbina ten deele als tolk heeft gediend, namelijk vrijwillig zich daartoe heeft aangeboden. Ten laste van dien heer is mij niets bekend. Ik kan hieraan toevoegen, dat hij tot 1924 lid is geweest van den Kolonialen Raad, wat zeker niet in zijn nadeel strekt.

Dat de eerste behandeling van de gewonden, die hier en daar zijn aangetroffen, niet heeft plaats gevonden door den officier van gezondheid Quadecker, maar voornamelijk door den particulieren geneesheer Maal, is, na hetgeen daarover in de dagbladen is geschreven, genoegzaam bekend. Wel heeft de heer Quadecker in het fort naar gekwetsten gezocht en heeft hij hier en daar ook licht gewonden geholpen, maar door het niet meer verlichte politeposthuis in het fort en het naburig eetzaaltje voorbij te gaan, is het hem ontgaan, dat daar twee ernstig gewonden aanwezig waren. Verder heeft de heer Quadecker in het hospitaal de diensten verricht, die van hem verwacht konden worden, zoodat ook de commissie van onderzoek van oordeel is, dat hem geen verwijt voor zijn houding in deze aangelegenheid kan treffen.

De mededeeling, dat op Curacao voldoende gelegenheid bestaat tot het in bewaring stellen van ongewenschte elementen, is niet in strijd met de erkenning van den gebrekkigen staat van de gevangenis en het huis van bewaring. Voor de tijdelijke opberging van dergelijke personen is in de eerste plaats al ruimschoots gelegenheid in het Waterfort. Dit neemt volstrekt niet weg, dat de gesteldheid vooral van de gevangenis van dien aard is, dat ook verbetering daarvan een dringende plicht zal zijn.

De Gouverneur Fruytier is eervol ontslagen uit 's Lands dienst, en dit had niet anders kunnen geschieden. Door plotseling zich voordoende omstandigheden van geheele bijzonderen aard, waarin zonder twijfel velen, zoo niet de meesten, niet gelukkiger in hun optreden zouden zijn geweest, is de heer Fruytier in een positie gekomen, die het voor hem noodzakelijk maakte zich terug te trekken uit het gouverneurschap. In zijn gedrag tijdens de hier besproken gebeurtenissen evenwel heeft zich niets voorgedaan, dat aanleiding had kunnen geven tot een niet eervol ontslag. Het is overigens bekend, dat een eervol ontslag van den bekleeder van een zoo hooge ambtelijke positie als die van Gouverneur van Curacao gepaard pleegt te gaan met een dankbetuiging, in verschillenden vorm, voor de aan den Lande bewezen diensten."

Op de vraag of de oud-Gouverneur aan het Ministerie verbonden is, antwoordt de Minister, dat dit niet het geval is, maar wel dat hij gedurende twee of drie weken dagelijks over de diensten van den heer Fruytier zal moeten beschikken, om van hem inlichtingen te verkrijgen omtrent verschillende zaken en verhoudingen, waarvan de nieuwe Gouverneur op de hoogte moet zijn vóór zijn vertrek; bovendien zal de Minister zijn diensten nog noodig hebben in verband met de terugkomst van de Commissie Hoorweg-Bennewitz.

Vervolgens komt spr. op de weermiddelen. De urgentie van de aanwezigheid in de Curaçaosche wateren van een oorlogschip, ook voor de verbinding met Aruba en de Bovenwindsche eilanden, vindt bij de Regeering onverdeeld erkenning. Daarom, zegt de minister, zal binnen enkele dagen naar Curaçao vertrekken het oorlogsschip de *„Arend"* ter vervanging van de *„Hertog Hendrik"*, terwijl nog een torpedojager op de reis naar Nederlandsch-Indië eenigen tijd in de wateren van Curaçao en Suriname zal vertoeven. Alleen al met de *„Arend"* zal meer dan voldoende scheepsmacht in Curaçao aanwezig zijn.

Voor het verdere verloop van de eerste twee jaren kan na het éénjarig verblijf van de *„Arend"* uit de bestaande middelen voorzien worden in de maritieme weermacht. Spoedig zal de nieuwe Gouverneur met den commandant van de *„Arend"* te rade gaan, omtrent hetgeen na de eerste twee jaren noodig zal zijn om in die behoeften op practische wijze te voorzien.

Dat de op 8 Juni aanwezige militaire macht onvoldoende was, berust op een dwaling. Indien een daadwerlijke leiding ook maar eenigszins aanwezig was geweest, had de aanval kunnen worden afgeslagen. Dit neemt niet weg dat bij de Regeering het stellige voornemen bestaat, om de gewapende macht uit te breiden tot de volle sterkte, omdat de bewaking door militaire politie ook over andere districten zal worden uitgebreid. Zoolang de thans aanwezige militairen op Curaçao en Aruba blijven, behoeft men bij voldoende leiding, niet bevreesd te zijn voor een herhaling van zoo'n overval.

Dat de daar gedetacheerde officieren van hun taak ontheven zijn, bewijst dat de Regeering overtuigd is, dat anderen hun plaats behooren in te men.

Spr. is 't eens met den heer Feber, dat de beveiliging van Curaçao een zaak van internationale beteekenis is. De Regeering is zich van haar plicht bewust.

Wat de Bovenwindsche eilanden betreft, meent spr. dat de oorzaak van den achteruitgang niet alleen bij de Regeering ligt, maar ook in de geaardheid en het gemis aan energie van de bevolking zelf. De inrichting van het bestuurswezen zal moeten herzien worden. Spr. ziet niet in, waarom voor leider een kracht uit den O. Indischen bestuursdienst zal moeten aangewezen.

Gezien de geringe beteekenis van die eilanden, vreest spr. dat die voorziening onevenredig kostbaar zal worden.

Omtrent de aanstaande herziening van het Curaçaosch R. R. merkt spr. op, dat hij te zamen met den oud-gouverneur van Suriname, den heer Staal, de zaak reeds in behandeling heeft genomen. Binnen niet langen tijd hoopt spr. de stukken in ontwerp naar Curaçao en Suriname te kunnen zenden.

Een aanschrijven aan de politie, als door den heer Joekes bedoeld, gaat niet van den minister uit; echter zal hij den nieuwen Gouverneur verzoeken een onderzoek in te stellen. De uitzetting van Venezolanen, heeft alleen betrekking op personen, waarvan bekend of gebleken is, dat zij tot de insurgenten van Urbina behoorden.

Ten slotte geeft spr. de verzekering, dat zooveel mogelijk alle onderwerpen, die de zorg der Regeering vereischen, met den nieuwen Gouverneur zullen besproken worden, en spreekt de hoop uit, dat wanneer over enkele jaren hoofdstuk XI weer in behandeling komt, men inderdaad op groote verbeteringen in den algemeenen toestand zal kunnen wijzen.

Er werd gerepliceerd door den heer WIJNKOOP (C. P.) FEBER, (R. K.) van BOETZELAER VAN DUBBELDAM (C. H.) VAN KEMPEN (V. B.) en JOEKES (V. D.)

De heer FEBER vroeg:

Is de Minister met mij van oordeel, dat men bij het uitgeven van vergunningen voor het oprichten van etablissementen en den aanleg van emplacementen en opslagplaatsen aan de C. P. I. M., indertijd de gelegenheid heeft laten ontglippen om door het stellen van eischen van socialen aard, verbonden aan die vergunningen, te voorzien in de sociale verzorging, in het bijzonder in de huisvesting van de betrokken werkkrachten; en ten tweede: is de Minister niet met mij van oordeel, dat in den vervolge bij het uitgeven van dergelijke vergunningen zoodanige eischen wel behooren te worden gesteld, opdat in het bijzonder de huisvesting van de betrokken personen behoorlijk zal zijn verzorgd?

De heer VAN BOETZELAER dringt nogmaals aan op een behandeling van de Curaçaosche begrooting, zooals tegenwoordig de Indische behandeld wordt. Eenige uniformiteit is in deze gewenscht. Verder vraagt spr. om betere geestelijke verzorging van de manschappen te Willemstad, en om de oprichting van een militair tehuis.

Wat spr. gezegd heeft omtrent den nieuwen Gouverneur had allerminst de bedoeling het prestige van dezen neer te halen; hij heeft alleen de vraag gesteld, of het zoeken van de Regeering in de kringen der militairen wel in dit geval zoo bijzonder gewenscht was, en of de antecedenten van den nieuwen functionaris de noodige waarborgen geven, dat hij de rechte man op de rechte plaats zal zijn. De Minister heeft gezegd, dat deze Gouverneur niet gekozen is, omdat hij militair is. Dat geeft reeds een groote geruststelling. Kan de Minister eenige zekerheid geven, dat deze Gouverneur de noodzakelijke eigenschappen bezit, dan wil spr. zijn komst in vol vertrouwen tegemoet zien.

De heer VAN KEMPEN vraagt nog waarom den afgetreden Gouverneur eervol ontslag „met dankbetuiging" is gegeven. Ook wat betreft de Minister gezegd heeft ten aanzien van de machtsmiddelen in Curaçao is hij niet geheel gerust. Onze internationale positie aldaar eischt een snelvarend oorlogsvaartuig met een behoorlijke bewapening en gelegenheid tot berging van landingsmanschappen.

De heer JOEKES wijst nogmaals op het veelomvattende werk, dat den nieuwen Gouverneur te wachten staat, en vraagt of 't met het oog op problemen als herziening van inkomstenbelasting, het weer oprichten van de Bovenw. eilanden enz. niet wenschelijk zal zijn een speciaal iemand daarmee te belasten, die na onderzoek voorstellen ter voorbereiding van betere verhoudingen en toestanden kan doen.

Wat de *„Arend"* betreft, stelt spr. voor het liever marinevaartuig te noemen, Ten slotte komt spr. nogmaals terug op het begrip „leening". De Minister spreekt van voorschotten, de officieele Curaçaosche stukken spreken van leening. Volgens spr is het wezen der zaak dit: dat de begrooting van Curaçao niet sluitend moet worden geacht, wanneer er geld komt uit Nederland, tenzij het komt in den vorm van een leening. Maar dan is volgens art. 172 R. R. noodig de goedkeuring van de wetgevende macht in Nederland.

De heer DE GRAAFF, Minister van Koloniën, antwoordt hierop aan den heer Feber, dat het ook zijn gevoelen is, dat bij de uitgifte van vergunningen sociale eischen behooren te worden gesteld. Ook in dit opzicht valt er veel te wijzigen. Spr. wijst hier op den toestand van de huisvesting van de honderden Venezolanen en andere werklieden, voor wie niet in het minst zorg voor een behoorlijke huisvesting is gedragen. Deze eischen zijn vroeger niet gesteld. Hadden zij kunnen gesteld worden, dan is er een verzuim begaan. Intusschen kan spr. mededeelen, dat de C. P. I. M. doende

DE HEER EN MEVROUW

J. D. Capriles-Penha

EN

DE WED. MEVROUW

S. E. L. Maduro-Sasso

geven hierbij kennis van het voorgenomen huwelijk van

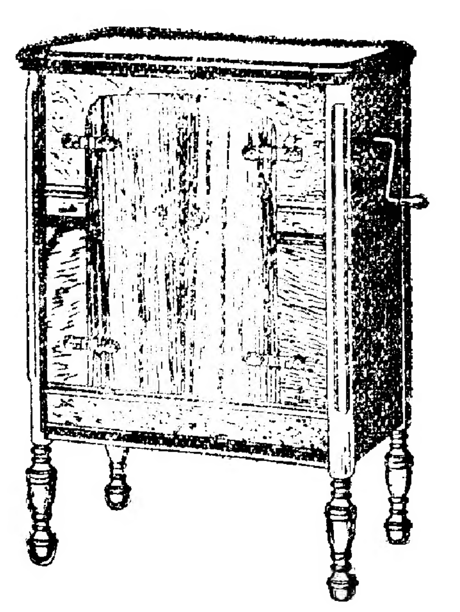
DELIA en MILTON

op WOENSDAG 29 JANUARI 1930.

De kerkelijke inzegening zal plaats vinden in de SYNAGOGE „MIKVE ISRAEL" des avonds 8 uur.

RECEPTIE: 8.30 p.m. Huize „VREDEWIJK" Penweg 32.

EENIGE EN ALGEMEENE KENNISGEVING.

is over den aanbouw van passende verblijven voor haar arbeiders, hetgeen meer dan noodig is.

Wat de herziening betreft van het Curaçaosch R. R. antwoordt de Minister aan den heer van Boetzelaer, dat hij nog niet durft zeggen, of het mogelijk zal zijn de Cur. begr. op dezelfde wijze als voor Ned. Indië te behandelen. De moeilijkheid is, dat Curaçao op het oogenblik een mate van autonomie bezit, die min of meer zou worden beknot. Voor de geestelijke verzorging der militairen te Willemstad zal gezorgd worden. Reeds is kort geleden een verzoek van dien aard overgebracht, waarover een eerste bespreking gevoerd is.

Omtrent het eervol ontslag „met dankbetuiging" aan den voormaligen Gouverneur verleend, merkt spr. op, dat het gebruik is ten aanzien van bekleeders van een zoo gewichtig staatsambt, om verleening van eervol ontslag te doen gepaard gaan met een dankbetuiging.

De „*Arend*", oorspronkelijk bestemd voor den opiumdienst in Oost-Indië, is voor de nieuwe bestemming getransformeerd in een oorlogsschip en van de noodige bewapening voorzien. Het heeft op de meeste oorlogsschepen dit voor, dat het sneller loopt.

De deskundige, waarom de heer JOEKES vraagt, zal in elk geval ondergeschikt moeten zijn aan den Gouverneur. Openbaart zich de behoefte aan een dergelijke hulpkracht, dan zal Minister geen bezwaar tegen de uitzending maken.

Ook voor den minister ligt er in het sluitend maken van de begrooting met leeningen iets eigenaardigs.

Toch vindt spr. volgens de bewoordingen van het R. R. geen termen meer aanwezig voor vaststelling der begrooting in Nederland, ook ook al is de bedoeling van den wetgever wellicht anders geweest.

Wat de terugbetaling betreft, vindt spr. het verstandig dat terugbetaling op korte termijnen zal plaats vinden. De welvaart van Curaçao toch is in de grootste mate afhankelijk van een bedrijf, dat in zich zelf precair is.

Hiermede werd de beraadslaging over afd. III besloten.

Het Nederlandsch Studiecentrum te Parijs.

In 1921 werd door den toenmaligen Franschen Minister van Onderwijs, André Honnorat, het initiatief genomen tot stichting der „Cité Universitaire", teneinde aan de Fransche en buitenlandsche studenten te Parijs een gezondere en goedkoopere huisvesting te bezorgen dan zij er tot nog toe vonden. Hij verkreeg de beschikking over een terrein, vrijgekomen door het verdwijnen van de Parijsche vestingwallen, waar vierduizend studenten in een park met uitgestrekte sportvelden de voordeelen van het buitenleven en van het wonen in een groote stad kunnen vereenigen: rechtstreeksche snelle verbindingen voeren naar de hoofdpunten van Parijs; de Sorbonne en het Quartier des Ecoles kunnen in tien minuten worden bereikt.

Rondom de zoogenaamde „Services Généraux" die o.a. zullen bestaan uit een groot gemeenschappelijk restaurant, ruime clublokalen voor algemeen gebruik, ateliers, kliniek en ziekenhuis, verrijzen de verschillende nationale gebouwen, waar de jongelui rustig kunnen studeeren en desgewenscht alle leiding en voorlichting ontvangen. De studentencolleges van Frankrijk, Canada en België zijn reeds in gebruik; die van Argentinië, Japan, de Vereenigde Staten, Engeland, Spanje, Zweden, Zwitserland, Indo-China, Brazilië, Griekenland, Denemarken, Noorwegen, Tsjecho-Slovakije, Columbia en Venezuela, zijn in aanbouw of in voorbereiding. Doordat verscheidene Fransche Hoogeronderwijs-instellingen als de Landbouw- en de Technische Hoogeschool hun eigen College laten bouwen, zal in deze internationale studentenstad toch het Fransche element overwegen, hetgeen voor de buitenlandsche studenten een voortdurende gelegenheid biedt tot Fransche conversatie.

Daar Holland hier niet mocht ontbreken, zijn sinds 1924 besprekingen gevoerd door het Centre d'Etudes Neerlandaises, dat in 1926 door de toezegging van een belangrijke gift in staat gesteld werd over te gaan tot de praktische uitvoering zijner planen. Wegens het nationale belang van een representatief Nederlandsch bouwwerk op deze plaats werd H. M. 's Gezant te Parijs, Jhr. Dr. J. Loudon, bereid gevonden persoonlijk de leiding op zich te nemen van het inmiddels opgerichte „Comité van Actie voor de vestiging van een Nederlandsch Centrum in de Parijsche Universiteitstad".

De Architect Dudok werd aangezocht als technisch adviseur op te treden en een ontwerp te maken voor een gebouw van een zestigtal kamers gegroepeerd om het Comité d'Etudes met raming der bouwkosten. Bovendien stelde het Comité zich ten doel het verkrijgen van een geschikt terrein en het bijeenbrengen van de noodige fondsen.

Om het initiatief van ons Comité te steunen werd 20 Juli 1926 door wijlen den Heer Preyer aan de Parijsche Universiteit een bedrag van zestig duizend gulden geschonken, dat te onzer beschikking bleef op voorwaarde dat wij onzerzijds vóór 31 December 1927 een minstens even groot bedrag zouden hebben bijeengebracht. Dank zij de persoonlijke bemoeiingen van den Gezant is een dusdanig bedrag verzameld dat op 7 November 1927 de stichtingsacte van het Nederlandsch College kon worden geteekend, in de verwachting dat binnen de drie jaar de opening zal kunnen plaats hebben. Hierdoor heeft ons Comité definitief de beschikking gekregen over bovengenoemde voorwaardelijke schenking en tevens over het voorloopig toegezegde terrein.

Op een in het oog vallende plaats, voor de bezoekers reeds van verre zichtbaar als de hoeksteen van de geheele studentenstad, zal het Nederlandsch Collegium" blijvend getuigenis afleggen van het hooge peil onzer hedendaagsche bouwkunst. De architect heeft gewoekerd met het beperkte terrein en is erin geslaagd voor minimalen prijs een monumentaal gebouw te ontwerpen.

De inwendige inrichting, praktisch en eenvoudig, voldoet aan hooge eischen van comfort en hygiëne. De heeren- en damesstudenten zijn ondergebracht in twee afzonderlijke afdeelingen, die beide op de centrale hal uitkomen. Deze hal, de aangrenzende groote gezelschapszaal met boekengalerij en podium voor lezingen en uitvoeringen, de muziekzaal en de theegalerij omsluiten een stillen vijverhof, waarop tevens uitzien de boven de groote zaal gelegen studievertrekken en een ruim gemeenschappelijk atelier voor beoefenaars der beeldende kunsten.

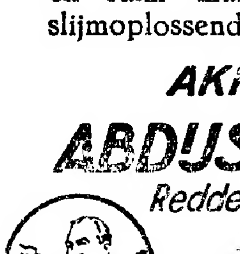
Deze harmonische omgeving van studie en rust, waarin de gezinnen van directeur en secretaris een sfeer van huiselijkheid kunnen scheppen, zal als contrast met de vermoeiende drukte van het Parijsche stadsleven een weldadigen invloed uitoefenen. Bovendien zal de dagelijksche omgang in het „Nederlandsch Collegium" met zijn verschillende categorieën van studenten, in kunst, wetenschap, techniek, handel, vol afwisseling zijn. Het begrip „Student" is zeer ruim genomen Onder de huisgenooten zal men niet alleen Nederlanders aantreffen, die zich voor verdere studie of voor wetenschappelijke onderzoekingen te Parijs ophouden, maar eveneens Franschen die in het bijzonder de geschiedenis en beschaving van ons land en zijn koloniën bestudeeren.

Aldus hoopt men het „Nederlandsch-Collegium" te maken tot een centrum van Fransch-Nederlandsche samenwerking op intellectueel gebied en tot een instelling, waar de elite onzer studeerende jeugd duurzame vriendschapsbanden zal aanknoopen met die van andere landen, hetgeen in de toekomst van groote beteekenis kan zijn voor de rol die Nederland in de samenleving zal vervullen.

Wij wenschen hier een woord van oprechten dank te richten tot al degenen, die door hunne bijdragen ons Comité in staat gesteld hebben bovengenoemde resultaten te bereiken. Zoodra de benoodigde gelden geheel bijeen zijn zal met den bouw worden begonnen. De korte ervaring met de exploitatie der reeds bestaande Colleges opgedaan bewees ons de noodzakelijkheid het aantal kamers van zestig tot honderd te verhoogen, waardoor onze raming van bouw en installatiekosten belangrijk werd overschreden. In verband hiermede doen wij een dringend beroep zoowel op hen die reeds hun sympathie met ons doel betoonden als ook op hen die tot dusver onze plannen niet kenden. Wij verzoeken hun aan de hand van deze uiteenzetting door een krachtige propaganda bij bemiddelde vrienden en kennissen te willen medewerken aan het spoedig tot stand komen van dit Nederlandsche gebouw in de Parijsche Universiteitsstad.

Het Comité.

Bijdragen zullen gaarne worden tegemoet gezien door den Heer Gouvernements-Secretaris, alhier

Koninklijke Nederlandsche Vereeniging „Onze Vloot", Afdeeling Curaçao.

De Nederlandsche Marine heeft zich steeds in de sympathie van de Curaçaosche bevolking mogen verheugen en met weemoed heeft Curaçao in 1913 het laatste stationsschip H. M. „Zeeland" zien vertrekken. Nadien kwam slechts nu en dan een oorlogsschip in de Caraibische Zee.

De jongste geschiedenis van Curaçao heeft wel ten duidelijkste getoond dat het noodzakelijk is, dat een oorlogsschip in de Curaçaosche wateren blijvend gestationneerd wordt. Thans moet Curaçao aan de regeering in Holland ondubbelzinnig toonen, dat het afdoende bescherming verlangt, niet alleen te land, maar ook ter zee.

Daarom hebben ondergeteekenden, vormende het Bestuur van de Koninklijke Nederlandsche Vereeniging „Onze Vloot" Afd. Curaçao, gemeend een opwekking te moeten richten tot de bevolking der eilanden, behoorende tot het gebiedsdeel Curaçao om lid te worden van deze Vereeniging.

De Afdeeling Curaçao stelt zich in het bijzonder ten doel de instandhouding te bevorderen van een voor de bescherming van Curaçao noodige zeemacht.

De Vereeniging vertegenwoordigt geen enkele staatkundige of godsdienstige richting. Zij wil, dat de verhoudingen tusschen de staten uitsluitend beheerscht worden door bindende regelen van internationaal recht om aldus een duurzame vrede tusschen de volkeren te verzekeren.

Maar zoolang de internationale regeling niet bestaat, acht zij een zeemacht onmisbaar ter bescherming der nationale belangen, ter beveiliging van levens en goederen.

In Holland mogen velen zich veilig wanen en de vloot willen afschaffen, in deze gewesten gevoelt men elken dag het groote belang van de aanwezigheid van de Marine ter voorkoming en afwering van gevaren voor orde en veiligheid.

Sluit U dus in grooten getale aan bij onze Vereeniging, opdat wij ons aller belangen des te krachtiger kunnen bevorderen.

Nederlandsche onderdanen, minstens 18 jaar oud en wonende op Curaçao, Aruba, Bonaire, St. Martin, Saba of St. Eustatius kunnen lid worden.

De contributie van f 5- per jaar kan voor niemand een beletsel zijn.

Gij kunt U schriftelijk of mondeling (ook telefonisch) opgeven bij een van de ondergeteekenden.

HET BESTUUR der Kon. Ned. Ver. „ONZE VLOOT" Afdeeling Curaçao:

S. M. L. MADURO — Voorzitter
H. J. COHEN HENRIQUEZ — Onder-Voorz.
MR. G. H. ESKES — Secretaris
MR. A. W. J. M. DESERTINE — Penningm.
W. GAUW

P. S.:

Op een nader te bepalen datum in Februari zal een feestavond gegeven worden in de Societeit „Asiento" (Emmestad), daartoe welwillend door de Directie der C. P. I. M. afgestaan, uitsluitend toegankelijk voor leden onzer Afdeeling met beperkt recht tot introductie.

BERICHTEN

Commandant der Troepen.

Naar wij vernemen is benoemd tot Commandant der Troepen alhier, kapitein H. W. B. CROISET VAN UCHELEN, Districts-Commandant van de Koninklijke Marechaussee te Maastricht.

Hr. Ms. „Van Galen" en „Arend".

Naar wij vernemen zijn de torpedojager „*Van Galen*" en het patrouillevaartuig „*Arend*" resp. 17 en 19 Januari ll. van Holland naar hier vertrokken, en worden resp. 3 en 10 Februari hier verwacht. Volgens een telegram van de U. P. uit Amsterdam zou dit vervroegd vertrek in verband staan met de geruchten omtrent den critischen toestand alhier, waar een herhaling zou gevreesd worden van hetgeen verleden jaar gebeurd is. Het Ministerie van Koloniën echter spreekt deze geruchten tegen, en zegt dat de aanwezigheid van de „*Hertog Hendrik*" met zijn 300 koppen, bovendien een politiekorps van 135 man sterk en een korps mariniers van 90 man voldoende zijn om den toestand te beheerschen.

De „*Van Galen*" staat onder commando van den Luitenant ter zee 1ste kl. H. NIEUWENHUYS; de „*Arend*" onder commando van den Luitenant ter zee 1ste kl. VAN DEN DONKER.

Alg. Nederl. Verbond.

Zaterdagavond gaf de heer H. M. BIELKE, secretaris van het Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente te Zeist, een lezing met lichtbeelden over „*een reis naar de Surinaamsche boschnegers*", voor de leden van de Groep Ned. Ant. van het A. N. V. en genoodigden.

Z. E. de wnd. Gouverneur, alsmede de Commandant van Hr. Ms. „Hertog Hendrik" vereerden deze vergadering met hun hooge tegenwoordigheid.

De opkomst was zooals gewoonlijk. Gaarne hadden we wat meer belangstelling gezien, want de heer Bielke heeft werkelijk zijn auditorium weten te boeien, door zijn aangename manier van vertellen, waarin de „note gaie" niet ontbrak.

Kennis wekt belangstelling, wat vooral voor Suriname wel noodig is, dat helaas, maar al te lang stiefmoederlijk behandeld is. Laat Curaçao hierin een handje meehelpen, als afzetgebied voor de Surinaamsche producten. Met kennis van zaken en warmte sprak de heer Bielke over het zendingswerk onder de Boschnegers, waarvoor hij de belangstelling van het Bestuur van Suriname heeft weten te wekken, dat hem heeft toegezegd de uitzending van een dokter en een paar zuster-verpleegsters. Want zorg voor de volksgezondheid moet hand in hand gaan met het zendingswerk.

Onze beleefden dank voor dezen interessanten avond.

PRINSES JULIANA.

Van een verloving geen sprake.

De minister van Buitenlandsche Zaken heeft den leider van de Buitenlandsche Persvereeniging meegedeeld dat het aan het Koninklijk Huis zeer pijnlijk is, telkens berichten aan te treffen in buitenlandsche bladen over een voorgenomen verloving van prinses Juliana.

Voorloopig is van een verloving geen sprake.

Het eere-doctoraat in de letteren- en wijsbegeerte verleend.

De Senaat der Universiteit te Leiden heeft aan H. K. H. Prinses Juliana het eere-doctoraat in de Letteren en Wijsbegeerte verleend.

Als promotor is aangewezen de hoogleeraar Dr. J. Huizinga, decaan van de faculteit der letteren en wijsbegeerte. Maand 30 Dec. ll heeft H. K. H. met goed gevolg haar laatste tentamen in het „Volkenrecht" afgelegd.

Economische betrekkingen tusschen Curacao en Suriname.

Naar aanleiding hiervan schrijft het „*Politiek Economisch Weekblad* van 18 Dec. l.l.

In het ochtendblad van de Nieuwe Rotterdamsche Courant van Woensdag 11 Dec. l. l. lazen wij het navolgende bericht:

„Ten Gouvernementshuize te Paramaribo heeft de vorige maand een bespreking plaats gevonden tusschen den Gouverneur en twee hoofdambtenaren, met een Commissie uit de Kamer van Koophandel en Fabrieken nopens een door de Kamer ingediend voorstel om den afzet uit Suriname naar Curaçao uit te breiden, door vestiging aldaar van een verkoopgelegenheid voor Surinaamsche producten, zoowel van den landbouw als van de nijverheid. Dank zij de belangstelling van Bestuurszijde voor de zaak, leidde de bespreking tot vrij positieve resultaten, vernam de West; de bedoelde Commissie zal voorloopig diligent blijven en nog nadere gegevens omtrent dit plan aan het Bestuur verschaffen."

Over deze bespreking en de mogelijk daaraan verbonden resultaten kunnen wij ons niet genoeg verheugen wijl Suriname op het gebied van hout, koffie, rijst, groenten, vruchten, en palmbladen voor hoedenvlechterijen enz. enz. veel aan Curaçao kan leveren, hetgeen dit gebiedsdeel tot hiertoe nog steeds van elders betrekt.

Natuurlijk dient de vrachtvaart, vooral voor bederfelijke producten verbeterd te worden om Curaçao van deze Surinaamsche voortbrengselen duurzaam te doen genieten, maar het is een feit, dat het eene stukje Nederland in dat deel van West-Indië het ander zou kunnen helpen, en dat dit beide gebieden tegemoet zou kunnen komen.

De thans gevoerde actie verheugt, ons te meer, wijl het ons bekend is, dat voor eenige jaren de toenmalige Gouverneur van Curaçao, Mr. Brantjes, van zijn ambtgenoot te Paramaribo het voorstel ontving om naar Suriname over te komen, teneinde de economische relaties tusschen de beide Nederlandsche gebiedsdeelen te bespreken.

Toen, evenals nu, bestond er reden tot het aanknoopen van handelsbetrekkingen, en wijl het ging om de „vraag" uit Curaçao en het „aanbod" uit Suriname, was het logisch, dat de Landvoogd uit Willemstad, die de behoeften in eigen omgeving kende, zich persoonlijk op de hoogte stelde van hetgeen hij voortaan uit de zusterkolonie zou kunnen betrekken.

Dan hadden de leveranciers aangezocht en de verzendingen geregeld kunnen zijn en een ieder weet, dat zulke persoonlijke besprekingen veel vruchtdragender kunnen zijn dan eindelooze briefwisseling.

De luttele reiskosten werden van uit Den Haag aan Gouverneur Brantjes ontzegd, en de Nederlandsche kruidenierspolitiek zegevierde wederom voor de zooveelste maal.

Had men toentertijd een behoorlijken opzet van de zaak kunnen krijgen, dan zou de handel zich reeds in die jaren hebben kunnen ontwikkelen en dan ware wellicht ook in enkele naburige Engelsche havens een afzetgebied voor Surinaamsche producten gevonden.

Het initiatief, thans door de Kamer van Koophandel te Paramaribo genomen, is loffelijk en toe te juichen, maar zonder behoorlijke medewerking van den Gouverneur van Curaçao zal het vermoedelijk tot niets leiden.

Het moge daarom worden verwacht, dat de nieuwe dignitaris zijn volle aandacht ook aan deze aangelegenheid wijde.

Dr. Hueck.

Volgens de B. C. heeft onze landgenoot, den heer L. C. HUECK met goed gevolg examen afgelegd als dokter in de medicijnen aan de Universiteit van Granada. Onze gelukwenschen.

C. R. K. Volksbond.

Op de Maandag l.l. gehouden algemeene Vergadering van den Curaçaoschen R.K. Volksbond werden voor de afd. Pietermaai tot Bestuursleden gekozen de heeren R. DE CASTRO en JEAN DANIA, resp. als Ondervoorzitter en Penningmeester; voor de afd. Otrabanda, de heeren MARIO MARCHENA en M. A. FRAY, resp. als Ondervoorzitter en Secretaris; en voor het Hoofdbestuur de heeren J. SPROCKEL en C. CASIANO, resp. als Alg. Voorzitter en Alg. Penningmeester.

Met algemeene stemmen werd aangenomen om kinderen van de leden, van 18 tot 21 jaar, in de gelegenheid te stellen om lid te worden, zonder betaling van het verschuldigde intreegeld. Voorts zal er elken 1sten Maandagavond van de maand een algemeene vergadering gehouden worden te Pietermaai, en elken 2den Maandagavond te Otrabanda. De te behandelen onderwerpen op deze vergadering zullen in „La Union" bekend gemaakt worden.

Onze hartelijke gelukwenschen aan de nieuwgekozen en herkozen bestuursleden met het in hen gestelde vertrouwen.

Radio-concert.

Volgens mededeeling van onzen musicalen landgenoot, den heer EMIRTO DE LIMA, te Barranquilla, Columbië, zal het radiostation van aldaar, hedenavond om 8 uur, op een kortegolflengte van 49 meter, een radioconcert uitzenden, waarvan het program uitsluitend bestaat uit werken van onzen landgenoot.

Onder leiding van den componist zelf zullen een honderdtal Columbiaansche kunstenaars, zangers, solisten en en muzikanten, de verschillende nummers uitvoeren.

Daarom van avond de ooren gespitst!

West-Indië-omroep.

Wij lezen in „De West" van 12 November:

„In verschillende Engelsche West-Indische nederzettingen gingen geregeld stemmen op, om een eigen omroep te stichten. De Britsche postautoriteiten hebben hieraan gehoor gegeven en er zijn den laatsten tijd reeds verschillende proefuitzendingen gegeven met een zender, die in het postkantoor te Georgetown (Britsch Guyana) is opgesteld. Deze experimenteele uitzendingen zijn naar genoegen geslaagd, zoodat men het plan heeft opgevat, om te Georgetown een permanent omroepstation op te richten. Een goed orkest is daar aanwezig.

Vliegveld op Hato.

Naar wij vernemen is het vliegveld op Hato zoo goed als gereed. Het is een prachtveld, 1 Kilometer lang en 200 M. breed. Openb. Werken heeft zijn best erop gedaan. Al reeds twee weken is het vliegtuig van de Panamerican Airways Inc. er neergedaald, in plaats van zooals vroeger in het Schottegat te dalen.

Curiel's Bank en Maduro's Bank.

Wij mochten in dank den staat ontvangen over 1929, van beide bovengenoemde banken.

De Maduro's Bank gaat haar veertiende jaar in. Een oppervlakkig inzien van zijn staat levert het bewijs, welk een vlucht zij gedurende deze jaren genomen heeft; en hoe zij 't algemeen vertrouwen geniet van het Curaçaosch publiek.

De Curiel's Bank heeft zich gedurende de slechts paar jaren van haar bestaan prachtig weten te ontwikkelen. In 't afgeloopen jaar is haar reservekapitaal met f 100.000 vermeerderd, en zijn de deposito's met f. 600.000 toegenomen. Wel een bewijs hoe ook deze bankinstelling gaandeweg het vertrouwen van het publiek heeft weten te veroveren.

Onzen beleefden dank voor de ons gezonden staten, waaraan wij onze beste wenschen verbinden voor een steeds toenemenden bloei.

Koloniale Raad.

Zitting Dinsdag 21 Januari.

De Voorzitter deelt mede dat hij een schrijven van den oud-Gouverneur Fruytier ontvangen heeft, met verzoek namens Z. Exc. van de leden van den Kolonialen Raad afscheid te willen nemen en hun dank te betuigen voor de ondervonden medewerking. Terwijl de Voorzitter zich van die opdracht kwijt, spreekt hij de hoop uit dat het den Heer en Mevrouw Fruytier wel moge gaan.

Ingekomen is van den waarn. Gouverneur een afschrift van de voorwaarden in zake de bouwcredieten voor de firma voorheen Nederhorst; voorts een antwoord op het schrijven aangaande de controle op de Landsmiddelen en Landsgoederen.

Als eerste candidaten worden in de periodieke vacatures gesteld de Heeren A. P. A. van Leeuwen, Jossy C. Henriquez, S. A. Senior en J. W. J. v. d. Linde Schotborgh, en als twee candidaten de Heeren J. A. de Haseth Jr, Elias M. Curiel, Manrique Capriles en L. W. C. van Eps.

Naar Curaçao.

Naar de *Tijd* verneemt, zal deze maand zich naar Curaçao begeven in opdracht v/d Minister van Koloniën den heer Ir. W. H. BRINKHORST, hoofdingenieur van de Rijkswaterstraat te Vlissingen.

Naar wij vernemen staat zijn komst in verband met het vraagstuk der oeververbinding.

Verloofd

Guillermo Martijn

MET

Anna Marugg

Eenige kennisgeving.

Curaçao / *Aruba* : *22 Januari 1930.*

Bijblad voor de Amigoe di Curaçao

Buitenstemmen.

Binnen de omheining van m'n koraal, naast ingang zonder hek staat een prachtige tamarijn.

Breed van stam, forsch van bouw, rijk in bladerentooi spreidt ze haar dikke takken wijd uit, werpend zeer gezochte schaduw over mensch en dier die uitrusten langs de weg.

Rekening houdend met armoede in boom en plant van ons kaal Curaçao mag deze reus een pracht-exemplaar heeten.

Zou ze al honderd jaren tellen?

Ik en weet het niet.

Niets ontziende reclame nam hamer en spijker en hechtte aan z'n stam 'n annonce van de overbekende aspirine.

Reclames kunnen soms veel bederven, maar gelukkig *deze* ontsierde mijn boom niet.

'n Man van middelbaren leeftijd, lijdend aan razende hoofdpijn, brengt wanhopig hand aan voorhoofd en wijd-open-mond schreeuwt het uit van pijn: ¡QUE DOLOR!

'n Treurige voorstelling van den lijdenden mensch, dikwijls maar al te waar! Toch trok die annonce m'n aandacht, zoo natuurgetrouw als teekening is, zoo juist van toon de onderscheidene kleuren.

Sinds eenige weken echter is prachtboom ontsierd door 'n mensch met weinig smaak — *wie* weet ik niet.

M'n razende hoofdpijnlijder gaat nu schuil achter papier van zeer slechte kwaliteit, bedrukt met letters in leelijkzwart.

'k Kwam er tegen in opstand. Zoo'n stiekeme opplakkerij is wederrechtelijk.

'n Boom staande op particulier terrein behoort aan den bezitter van het terrein; niemand dus heeft recht die boom te misbruiken als aanplakbord zonder voorafgaand verlof.

Helaas we zijn hier eenmaal buiten.

Beesten en menschen doen wat ze willen, daar kraait geen haan naar.

't Eerste begrip van rechten en plichten is bij 'n massa menschen nog niet doorgedrongen.

Genoeg ervan!

De regen zal dat papier wel wegspoelen en asperine-annonce komt dan weer uit zijn schuilhoek.

Maar vertel nu toch eventjes wat er op dat leelijke papier stond? zal menig lezer vragen.

Om U te dienen, op dat leelijke papier staat een heel schoone zaak, die zeker veel kan bijdragen om meer orde te brengen in de wanorde-van-buiten.

Aangifte

voor het

Bevolkingsregister

Ter kennis van de ingezetenen van dit eiland wordt hierbij gebracht hun verplichting enz. enz.

(volgen de bepalingen.)

Overtreding kan gestraft worden met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste honderd gulden.

Ter voorkoming van moeilijkheden worden de ingezetenen ernstig aangespoord hun verplichtingen nauwgezet na te komen.

Curaçao 2 Januari 1930.

Bevolkingsregister wil dus iets brengen *ter kennis van de ingezetenen.*

Weet je wat toen m'n eerste gedachte was?

Mededeeling aan de menschen van buiten s. v. pl. *ook* in 't Papiementsch, desnoods *alléén* in die taal. De menschen van buiten, die Hollandsch verstaan, zijn heel dun gezaaid.

Vooral in zake Bevolkingsregister is dat noodig, om de eenvoudige reden dat daar nu letterlijk *iedereen* belang bij heeft die op het eiland woont.

Daarbij in aanmerking genomen dat er gewerkt wordt met grof geschut,— 3 maanden gevangenis of wel 100 gulden boete — is de verplichting om duidelijk te zijn, héél duidelijk zelfs, meer dan urgent.

Maar dat alles waren m'n eerste gedachten die heel logisch volgden, wijl ik slechts één exemplaar zag aangeplakt en wel het Hollandsche.

Maar nu is de onweersbui heelemaal afgetrokken en voel ik me uiterst content.

Vertaling verscheen in „La Cruz" en „La Union" en wat nog meer beteekent, zelfs op de politiepost zag ik het aangeplakt:

Declaracion pa Bevolkingsregister.

Uit dankbaarheid stel ik zoo noodig *nog* 'n boom disponibel, maar dan voor de *Declaracion* en *niet* voor de *aangifte.*

Hollandsche papieren komen er genoeg, papiementsche te weinig, maar ik haast me er bij te zeggen dat er klaarblijkelijk in dat opzicht een kentering ten goede komt.

Wat natuurlijk een gelukkig verschijnsel is.

't Wil mij voorkomen dat door menigeen te veel geschermd werd met *Hollandsch alléén*; en als je dan zeide: „de menschen verstaan het niet", dan was het antwoord: *ze moeten het maar verstaan!*

Heb je wel eens opgemerkt hoe de uitdrukking: *dat — moeten — ze — maar,* het eenigste argument — liever uitvlucht — is bij gevallen, die minder goed haaks zijn? Dat met het fatale „dat — moeten — ze — maar" zelfs heel verkeerde dingen worden goedgepraat?

Eenige voorbeeldjes ter illustratie.

Door weldenkende menschen wordt geageerd tegen de gevaren van minder decente kleeding, die ergerniswekkend is voor jonge mannen. Wat is er meer gerechtvaardigd dan zulk 'n actie!!

En wat antwoordt dan de modegek?

Daar moeten ze maar tegen kunnen.

In haar domme verwaandheid begrijpt ze niet eens hoe door en door onmenschkundig zoo'n antwoord is.

'n Huiseigenaar vehoogt voortdurend de huur. Zoo ver komt het dat huurder met geen mogelijkheid kan betalen.

Dat moet je maar kunnen, of anders het huis uit.

Is die redeneering goed?

Voor gewetenlooze geldwolven, nu ja; maar Christelijk is anders.

Brug blijft véél langer open den noodig is.

De honderden voor het hek staan te foeteren van ongeduld.

Dan moeten ze maar méér geduld hebben; en ze laten je nog langer wachten.

Is U het daarmee eens?

Onjuist nu als de drie voorgaande *„Ze moeten maar"* is 't ook onbillijk den buitenman af te schepen met 'n: *ze moeten maar* Hollandsch verstaan.

Wie kan nu met billijkheid vergen dat menschen van buiten, mannen en vrouwen van 30 à 40 jaar of ouder, Hollandsch fatsoenlijk verstaan? En dan liefst Hollandsch van officieele stukken, dat onder ons gezegd en gezwegen door menig Hollander zelfs niet begrepen wordt!

De taal van ons volk is Papiementsch, *dat* te spreken is volgens hun natuur en niet het Hollandsch.

Jaag de natuur met 'n gaffel eruit, ze komt toch weer terug, aldus 'n Latijnsch spreekwoord.

Wij Hollanders zeggen hetzelfde op 'n andere welbekende manier:

Natuur gaat boven de leer.

Welnu, als dat zóó is, dan moeten we begrijpen, dat ondanks alle leer in in het Hollandsch, toch het Papiementsch weer naar boven komt als het kind man geworden is en dan nog wel man van buiten.

Geen oogenblik denk ik eraan Papiamentsch te stellen boven Hollandsch of omgekeerd.

Hollander, die ik ben, is voor mij, Hollandsch No 1.

Wat niet wegneemt dat ik ook begrijp, dat voor de Curaçaoenaar Papiementsch No 1, is ook al zeggen we nu duizend maal; *ze-moeten-het-Hollandsch-maar-verstaan.*

't Zou jammer zijn, als het anders was.

Ieder hebbe z'n moedertaal lief en houde ze in eere, dat zegt gezonde filosofie.

Om het even of het Papiementsch, Hollandsch, Duitsch of Koelisch is.

Je vaderland en je moedertaal zijn twee kostbaarheden voor U, voor mij even goed als voor den Groenlander en Hottentot.

Natuurlijk zijn er heel wat menschen die er eenige talen bijleeren.

Waarom?

„Quoniam bonus", wat vrij vertaald luidt:

Zooveel malen is men man.

Als men talen spreken kan,

Wat echter niet wegneemt dat alléén de moedertaal voor iedereen JE taal is. De andere zijn en blijven aangeleerd.

Nu hebben onze buitenmenschen in dagelijksch leven alléén Papiementsch noodig.

Is het dan wonder dat ze alléén maar in die taal lezen, schrijven, spreken?

En het Hollandsch dan van de school, waar is dat gebleven?

Waar is dat gebleven? da's me ook 'n vraag!

Beste vriend, wil ik je eens iets vertellen, probeer maar eens!

Ik maak me sterk, dat als je weer op de schoolbanken ging zitten, je veel méér, en ook veel minder zou weten dan de kinderen van de lagere klassen.

Levenswijsheid natuurlijk veel meer dan zij, maar schoolkennis, geloof me, je zou het afleggen bij 'n leerling van 10 jaar.

Van de geschiedenis weet je zoo goed als niets meer.

De eenvoudigste rekensommetjes, je ben de manier ervan kwijt, je verstaat ze niet meer. En zoo gaat het met alles, ook met talen als je ze niet bijhoudt.

Waar is al die kennis gebleven?

Die is foetsie.

Dus denk eerst aan je zelf, voordat je onze buitenmenschen veroordeelt.

Bij dat alles is nog met 'n andere factor rekening te houden n.l. dat het Papiementsch in 'n zeer gunstige conditie verkeert om steeds in eere te blijven in alle rangen van het volk, zoowel bij rijk als arm.

Door omstandigheden had ik eenige malen op bezoek wijlen Mijnheer Meerdink, de vorige schoolopziener in Curaçao, die, vergis ik me niet, dezelfde betrekking bekleed heeft in Suriname.

Hoe verklaart U, Mijnheer, vroeg ik hem, dat in Suriname het Hollandsch veel algemeener gesproken wordt dan hier in Curaçao?

Mij dunkt, antwoordde hij, het zit hierin, dat in Suriname — waar men negerengelsch spreekt — door de bevolking zelf die taal wordt geminacht, hetgeen geenszins het geval is met het Papiementsch in Curaçao.

Hier in de kolonie spreken zelfs de deftigste families Papiementsch.

En nu trek zelf de conclusie, s.v. pl?

Als menschen, die goed Hollandsch kennen, Engelsch en vooral Spaansch, als *die* de voorkeur geven aan Papiementsch — wat ik volgens hetgeen ik zoo juist schreef, heel logisch en prijzenswaardig vind — zou je dan willen dat de buitenman niet uiterst tevreden is met z'n Papiementsch alléén!

U vergt toch niet, dat mijn Pappenheimers het Hollandsch bijhouden om eventueele aanplakbiljetten te kunnen lezen, die spreken van belastingen of zoo iets dergelijks?

Gelukkig dat Bevolkingsregister het begrepen heeft.

Heb je iets te zeggen aan den buitenman, zegt het dan in het Papiementsch.

In de volkstaal spreken ligt niets vernederends.

De kwestie is *wat* je zegt, en iedereen zal het wel met me eens zijn, dat het beter is in het Papiementsch verstandige taal te spreken dan onzin verkoopen in welke wereldtaal dan ook.

'k Mag lijden dat de cursus in het Papiementsch, die gegeven wordt in Holland door Mej. Winkel, enorme toeloop moge hebben.

Evenzoo de toename der kennis van de volkstaal onder ons politiecorps; hoe beter volk en politie elkaar verstaan, hoe minder vergissingen enz.

Deze buitenstemmen mogen niet eindigen zonder veel succes toe te wenschen aan het werk van Bevolkingsbureau in onze buitendistricten.

Overtuigd van het enorm werk dat het geven zal, wensch ik geinterresseerde veel geduld, met onuitputtelijke *Ausdauer.*

Hoe meer moeite het kost, zoo mooier zal de uitkomst zijn!

't Is zeker een onderneming die ons buitenvolk ten goede kan komen.

Derhalve, Gods beste zegen: en nogmaal veel succes! A.K.

Hierbij breng ik mijn hartelijken dank aan de heeren Dokters BOOGAART, GAERSTE en QUADEKKER, en ook aan de Eerw. Zusters van het St. Elisabeths-hospitaal voor de uitstekende behandeling, van hen genoten gedurende mijn verblijf aldaar.

EDUARD, JAMES, LEONARD TDLOKREG.

3—3 *militaire-politie.*

AANGIFTE

VOOR HET

BEVOLKINGSREGISTER.

Ter kennis van de ingezetenen van dit eiland wordt hierbij gebracht hun verplichting om **steeds tijdig** *op het Bevolkingsbureau, Fort Amsterdam, of bij de Districtmeesters* **aangifte** *te doen voor het* **Bevolkingsregister.**

BEDOELDE AANGIFTE MOET WORDEN GEDAAN:

1. **Wanneer men zich op het eiland vestigt.**
Alsdan moet uiterlijk binnen twee weken na aankomst, hetzij overlegging van een getuigschrift van verandering van werkelijke woonplaats (verhuisbiljet), hetzij vertooning van paspoort, reis- of verblijfpas, of ander deugdelijk bewijsstuk, danwel aflegging van een deugdelijke verklaring plaats vinden.

2. **Als men het eiland gaat verlaten.**
Alsdan moet een getuigschrift van verandering van werkelijke woonplaats of bewijs van afschrijving worden aangevraagd.

3. **Wanneer men binnen het eiland van woning verandert.**
Alsdan moet men binnen twee weken na aankomst in de nieuwe woning hiervan kennis geven.

Elk hoofd **van een huisgezin** *moet* **uiterlijk** *binnen twee weken aangifte doen, wanneer in dat gezin eenige verandering plaats grijpt, ook door het opnemen of het vertrek van inwonende dienst- of werkboden.*

Onverminderd deze bepalingen is eenieder, door den Ambtenaar van het Bevolkingsregister daartoe opgeroepen, verplicht de opgaven te verstrekken welke ten behoeve van het Bevolkingsregister vereischt worden.

Overtreding dezer bepalingen kan worden **gestraft** *met hechtenis van ten hoogste* **drie maanden**, *of geldboete van ten hoogste* **honderd gulden.**

Ter voorkoming van moeilijkheden worden de ingezetenen ernstig aangespoord hun verplichtingen nauwgezet na te komen.

3—3 *CURAÇAO, 2 Januari 1930.*

WAARSCHUWING.

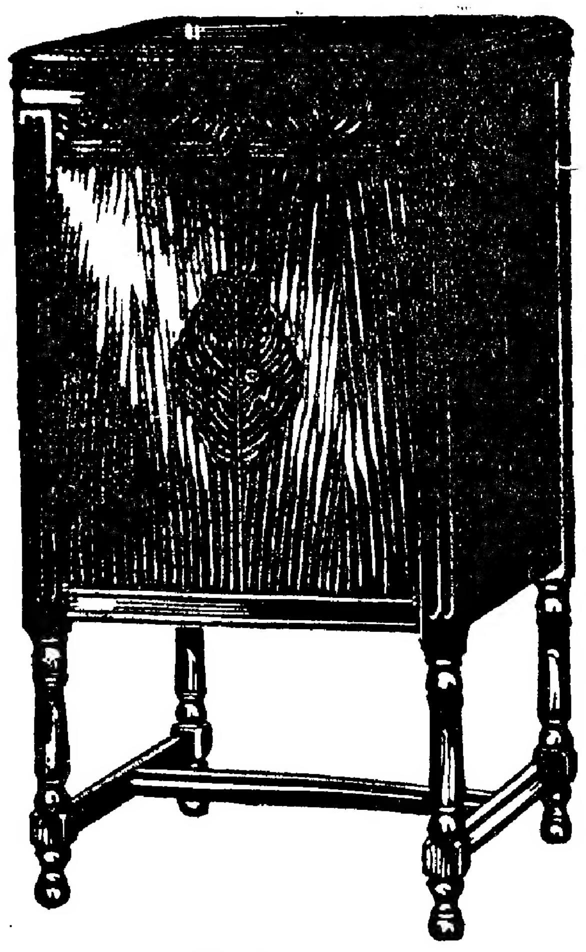
De wnd. Procureur-Generaal, Hoofd van Politie in Curaçao geeft EEN IEDER in zijn eigen belang in overweging ALVORENS in relatie te treden met CLARK & CLARK Petroleum Company te St. Martin, wier kantoren zijn gevestigd in de **Keukenstraat** alhier, zich voor inlichtingen ten zijnen Parkette te vervoegen.

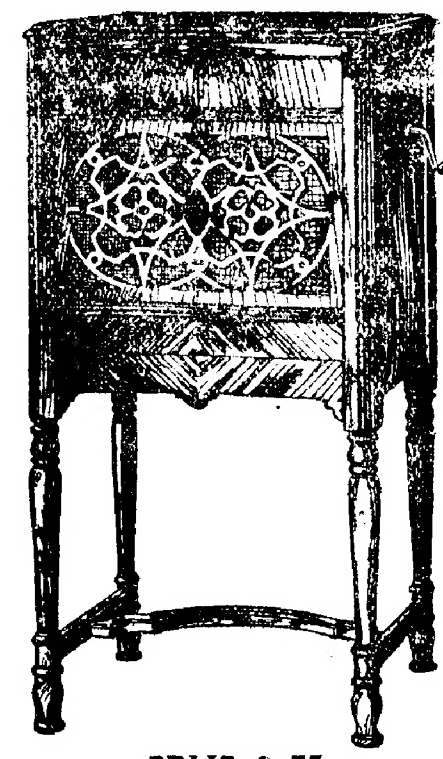
De wnd. Procureur--Generaal,

Hoofd der Politie vd a.i.

DESERTINE.

Curacao, 16 Januari 1930. 2—3

Officieele Berichten.

van de vorige week.

De heer F. E. de Jongh, kommies-entreposeur, is uit 's Lands dienst ontslagen.

De Heer H. J. Cohen Henriquez, lid van de Schoolcommissie op Curaçao, die aan het einde van 1929 aan de beurt van aftreden was, is als zoodanig opnieuw benoemd.

De heer C. Rojer, kommies der belastingen alhier, is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De heeren A. F. Franken en R. Henriquez, tijdelijk hulp-kommiezen der belastingen alhier, zijn uit 's Lands dienst ontslagen.

De Heer M. M. B. J. Erens, is benoemd tot adjunct-commies in Curaçao, en werkzaam gesteld op het Departement van Openbare Werken.

Mej. L. C. Beaujon, is tijdelijk benoemd tot kweekelirge bij het openbaar onderwijs in Curaçao, en werkzaam gesteld aan de voorbereidende klassen verbonden aan de Wilhelminaschool alhier.

Mej. P. G. Klein is benoemd tot tijdelijk schrijfster in Curaçao, en werkzaan gesteld op het postkantoor alhier.

De Heer Ch. W. Doesberg is benoemd tot deurwaarder -cipier op Aruba.

Aan den Opzichter bij de barakken, tevens bij de Algemeene Begraafplaats alhier, S. J. W. van Vliet, is op zijn verzoek eervol uit 's Landsdienst verleend, en de heer Klaas Wouda is als zoodanig benoemd.

Aan den heer G. D. van der Horst seiner bij den Landsradiodienst alhier is wegens ziekte, een maand vrijstelling van dienst verleend.

van deze week.

Aan den hoofd-kommies der belastingen op Aruba, den heer G. F. Cruger, is wegens ziekte. twee weken vrijstelling van dienst verleend.

Aan den heer W. A. Conner, hoofd van den post voor D. T. op St. Martin is wegens andere redenen dan ziekte, zes weken vrijstelling van dienst verleend en de seiner bij den Landsradiodienst alhier F. A. Labega, is gedurende de vrijstelling van dienst van den heer Conner tijdelijk belast met de betrekking van hoofd van den post voor D. T. op St. Martin N. G.

De telefoniste bij den Landstelefoondienst alhier Renata Oberg is uit 's Lands dienst ontslagen en Mej. Saida Ober is benoemd tot telefoniste bij genoemden dienst.

„Onze Vloot."

Curaçao heeft zijn afdeeling van „Onze Vloot" gekregen.

Wie die er nog twijfelt aan het belang van onze vloot voor Curaçao! Zonder oorlogsschip geen afdoende beveiliging voor Curaçao. Toon de liefde voor uw land, zijn eer en veiligheid, door u nog heden op te geven als lid van de Koninklijke Vereeniging „Onze Vloot."

ALEXIUS E. HART y Señora	Sra. Vda. ELIZA WEVER-PONSON
tienen el gusto de participar	*tiene el gusto de participar*
a sus amistades	*a sus amistades*
el enlace matrimonial de su hijo	*el enlace matrimonial de su hija*
Charles Albertus	**Maria Elisabeth**
con la Srta.	*con el Señor*
Maria E. Wever	**Charles A. Hart**
acto que se verificará en Aruba	*acto que se verificará en Aruba*
el 29 de los corrientes.	*el 29 de los corrientes*
Curaçao, 25 de Enero 1930.	*Aruba, 25 de Enero 1930.*

Suplican acoger esta invitación como personal.

Wegens vertrek van den Heer J. L. STOIT DIJCK naar Europa heeft ondergeteekende, als mede-directeur van de N.V. Alg. Import Boekhandel J. W. F. SLUYTER, aan den Heer S. J. TEUNISSE, algemeene volmacht verstrekt, bij acte d.d. 13 dezer, verleden voor Notaris E. S. LANSBERG, waardoor de volmacht van den Heer J. L. STOIT DIJCK is herroepen.

Curaçao, 18 Januari 1930.

N. V. ALGEMEENE IMPORT-BOEKHANDEL
J. W. F. SLUYTER.
L. W. J. WELTER.

De commodores in aantocht.

„De West" van 12 November schrijft: „Omstreeks twee uur Zaterdagmiddag vloog over de stad het vliegtuig *Bahia* van de N. IJ. R. B. A. (New York — Radio—Buenos Aires) komende van Georgetown. Het had een licht defect aan den vleugel en vloog—met toestemming der Pan American Airways—rechtstreeks naar de Zanderij, waar op het vliegveld het defect werd geholpen. Den volgenden ochtend elf uur vertrok het, hoog boven de stad vliegend, naar Cayenne, met eindbestemming Buenos Aires. Zondag moest van dezelfde luchtlijn de *Pernambuco* komen, die echter opgehouden werd in Demerara, waar een lid van de bemanning in de rivier viel en vrij ernstig verwond werd. Men verwacht dit vliegtuig binnen enkele dagen, als het ten minste niet rechtstreeks van Georgetown doorvliegt naar Cayenne.

Maandagmiddag half zes vloog de *Tampa*, eveneens van dezelfde luchtlijn, onze haven binnen en ankerde in de rivier ver van het postvliegtuig van de Pan American Airways, dat eenige uren vroeger hier aankwam en ditmaal niet doorvloog naar de Zanderij. De *Tampa* vervolgde hedenochtend half negen de reis naar Buenos Aires.

Al deze vliegtuigen, van een betrekkelijk klein type, vervoerden geen passagiers.

In de eerste helft van de volgende week verwacht men echter de eerste Commodore-vliegtuigen. of wel de zoogenaamde vliegbooten, die dertig passagiers kunnen vervoeren".

„De Pan American heeft het voornemen om binnenkort den postdienst uit te breiden tot een dienst driemaal per week, terwijl waarschijnlijk spoedig ook zal worden begonnen met passagiersvervoer.

In de Vereenigde Staten zijn reeds vele honderden aanvragen ingekomen van toeristen en anderen, die gaarne van dezen mooien vliegdienst willen gebruik maken voor een bezoek aan de West-Indiën, met eindpunt Suriname."

Wij verwijzen nogmaals naar de beschouwingen in „De Surinamer" van 26 September, overgenomen in ons blad van 31 October. Lindbergh zag het goed in toen hij in zijn onderhoud met den redacteur van „De West" zeide dat het zoo moest worden, dat de bewoners van de Vereenigde Staten hun „week-end" zoeken in een dezer landen.

Zal Suriname „een dezer landen" worden, dan moet de vraag gesteld: „Waar zullen die vele honderden toeristen en anderen in Paramaribo behoorlijk onderdak vinden?" De bestaande pensions zullen niet aan de behoefte kunnen voldoen. De toeristen zullen waarschijnlijk welgestelde menschen zijn, gewoon aan comfort. De behoefte aan een modern hotel zooals wij bespraken in ons nummer van 28 November, zal zich dringend doen gevoelen, wil men toeristen trekken Anders slaan deze Paramaribo over.

Het is te hopen dat de Tweede Kamer, bij de a.s. behandeling van de Surinaamsche begrooting, deze voor de kolonie inderdaad gewichtige aangelenheid niet uit het oog zal verliezen. Er is periculum in mora.

De eerste commodore

„De West" van 19 November schrijft:

„Het eerste commodore vliegtuig— weldra door meerdere te volgen — arriveerde hier Zaterdagavond half zeven, met rood-groen licht op.

Dit type vliegtuig, bestemd voor 32 passagiers (het zal er echter voorloopig niet meer dan 20 vervoeren) draait op twee machtige motoren, elk van 550 paardekracht, welke 13 voet boven het watervlak gelegen zijn. De inrichting is weelderig te noemen, met een keurig gemeubeld salon, divans, gemakkelijke draaistoelen, een ruim buffet, toiletgelegenheid, enz. Zij worden vliegbooten genoemd, omdat zij zich zoowel in de lucht als op het water kunnen voortbewegen.

De vleugelwijdte is honderd voet. De dagelijks af te leggen afstand bedraagt 1000 tot 1200 mijl. Het traject New-York naar Buenos Aires moet, als de geregelde dienst geopend wordt (vermoedelijk begin 1930) in een week worden afgelegd. De bedoeling is later ook des nachts te vliegen, in welk geval de reis in vier dagen kan worden volbracht.

De „Buenos Aires" heeft Maandagmorgen de reis naar Buenos Aires voortgezet."

Tijdschriften.

Ingenieursbelangen.

Het Decembernummer opent met een korte beschouwing over „Onze tijd" waarin o. a. een lans wordt gebroken voor opheffing en meerdere waardeering van het handwerk.

Dan volgt een brief van het Bureau International du Travail van den Volkenbond aan de Nederlandsche Vereeniging van Ingenieurs, houdende verzoek tot mededeeling van haar standpunt inzake de z.g. concurrentieclausule in arbeidscontracten.

Verder een artikel van Dr. M. Broese van Groenou naar aanleiding van de pogingen een noodlijdend bedrijf kunstmatig in het leven te houden, als verschijnsel van Tegenwoordig.

Vervolgens het slot van een belangrijke rede van Prof. Ir. de Vooys. In diezelfde rubriek een paar artikelen over Efficiency in den Staatsdienst en Werkverschaffing.

Daarna wordt de oprichting van de „Warmtestichting" uitvoerig vermeld en aan het Centraal Verslag van de Arbeidsinspectie over 1918 eenige aandacht gewijd, waarna onder „Indië" het sociaal-koloniaal beginsel programma, waarvan de N. R. C. melding maakte, wordt afgedrukt.

Ten slotte de Open brief van de Vereenigingen van oud-M. T. S.-leerlingen zonder commentaar, en wat „Allerlei".

Afscheid van kapitein P. Koningstein.

Het zal den sympathieken, in de West zoo algemeen bekenden kapitein P. KONINGSTEIN goed gedaan hebben, toen hij Donderdagmiddag zooveel vrienden om zich verzameld zag aanboord van zijn schip, de „Simon Bolivar", om hem bij zijn afscheid van de West, en van de zee, waarop het grooste deel van zijn leven ligt. en waaraan hij zijn hart verpand had, te huldigen en een blijvend aandenken te vereeren.

Omstreeks vier uur had zich een uitgelezen gezelschap van Dames en Heeren verzameld a/b van de „Simon Bolivar". Onder de aanwezigen merkten wij op Zijne Exc. H. SCHOTBORGH, de wnd. Gouverneur, met militairen Adjudant, den Gouvernements-Secretaris, H. BOOMGAART, vertegenwoordigers van de Rechterlijke Macht, den heer VAN DER STOK, Directeur van de C.P.I.M., vertegenwoordigers van handel, scheepvaart, van de geestelijkheid en van de pers, waarvan verschillende met hunne dames.

Wel een bewijs hoe kapitein KONINGSTEIN algemeen gerespecteerd is.

Het huldeblijk van zijn vele vrienden hier in Curaçao, bestaat uit een chèque, ter waarde van f. 780, waarvoor hem in Holland, op zijn verlangen, een zilveren thee-servies zal vereerd worden, met de inscriptie: *23 Januari 1930, van de vrienden en kennissen op Curaçao."*

Als Hoofdagent van de K.N.S.M. en lid van het huldigingscomité, nam de heer Kiès, het woord, en zeide dat de vele vrienden van kapitein KONINGSTEIN er een eer in stelden hem een blijk van vriendschap, waardeering en hoogachting te geven, en dat hij en zijn medeleden van het comité dankbaar waren voor de bijdragen. Spr. was dankbaar ook voor de eer hem aangedaan, dit huldeblijk te mogen overhandigen.

Zeven en vijftig jaar geleden werd kapt. KONINGSTEIN geboren te IJmuiden. Zijn vader was er verbonden aan den havendienst. Kind der zee, zat reeds als jongen, varen hem in 't bloed. Op 14 jarigen leeftijd ging hij naar zee, als jong maat vóór de mast, op een zeilschip. Het leven was er hard, het loon gering. Daar heeft hij geleerd zijn plicht te doen, waarvan het resultaat geweest is, dat hij een *man* geworden is in de beste beteekenis van het woord. Toen meer en meer de stoomschepen in de vaart kwamen, was het ideaal, waarvan hij droomde kapitein op een stoomschip te worden.

35 jaar geleden kwam hij als derde stuurman aan boord van een stoomer der K. W. I. M. en na de verschillende rangen te hebben doorloopen, werd 25 jaar geleden zijn jongelingsdroom verwezenlijkt: hij werd kapitein op het S. S. „Oranje Nassau" van de K.W.I.M. Op bijna alle schepen van de Maatschappij heeft hij het commando gevoerd. Het laatste blijk van groot vertrouwen in zijn beleid schonk hem de Directie, toen hij in April 1927 benoemd werd tot Gezagvoerder van het nieuwste en grootste passagiersschip, de „Simon Bolivar".

Zijn geheele leven is gekenmerkt door rechtvaardigheid, orde en discipline, en de spreekwoordelijk geworden zorg voor zijn schip. Dat alles was een uitvloeisel van zijn hooge opvatting van plicht.

Nog tal van jaren zal de naam van Kapitein Koningstein als van een van de beste onder de beste gezagvoerders van de vloot der K. N I. M. in eere blijven.

Hierna bood Spr. hem een lijst aan van de namen van al degenen, die hebben bijgedragen tot de herinnering. Het orkest van boord zette „Lang zal hij leven" in, dat door allen werd meegezongen. En nadat men een glas champagne geledigd had op de gezondheid van den kapitein, nam deze het woord.

Hij zeide, dat altijd zijn eerste zorg geweest was voor de passagiers, en dan voor het schip. Want de passagiers had hij altijd beschouwd als zijn kinderen.

Doch den kapitein, die de zwaarste stormen gedurende zijn lange zeemansloopbaan had meegemaakt, en die te midden daarvan niet gebeefd, maar steeds als een man pal op zijn post gestaan had, was 't nu te machtig; en getroffen door zooveel vriendschap kon hij met moeite een woord van dank uitbrengen. Maar in dat korte woord van dank lag heel zijn schoon en edel en fijn voelend zeemanshart. De zeeman, die te midden van het loeien van den storm kort en krachtig zijn commando's uitschreeuwt, houdt niet van phrasen.

Kort en krachtig zegt hij wat hij te zeggen heeft, en daarmee uit.

Nadat er nog een verversching was aangeboden, nam Zijne Exc. de wnd. Gouverneur het woord. Zijne Exc. zeide niet lang te willen zijn, daar hij reeds tijdens het diner, zijn gevoelens van waardeering nopens Kapitein Koningstein, had kenbaar gemaakt. Alleen hoopte Zijne Exc. dat Kapitein Koningstein zijn vrienden en kennissen, die hem nu een blijk van vriendschap hadden aangeboden, óok in Holland zou blijven gedenken.

Hiermee was de huldiging afgeloopen, en kapitein Koningstein ging zijn laatste reis aanvaarden naar het Moederland, waar de Gode God hem nog gedurende vele jaren een welverdiend „otium cum dignitate" moge schenken.

De vaart op Curaçao zal voor Kapitein Koningstein onvergetelijk zijn; en de vele vrienden hier zullen hem steeds in dankbaarheid herdenken.

West-Indische Gids.

December nummer.

De mogelijke opleving van Suriname, II, door Tj. Pytersen.

Geschiedenis van de Nederlandsche Bovenwindsche Eilanden in de 18de eeuw, door Prof. Dr. Knappert. Boekbespreking — Bibliographie.

TOT NADER BERICHT
worden KLEEREN geperst tegen verlaagde prijzen f. 1.75 PER PAK.
A. M. PRINCE.
2—3 **Keukenstraat 14.**

Vermoeid?

Win nieuwe kracht met *Sanatogen*

SLAP en lusteloos? Het is een waarschuwing van de natuur dat gij teveel van Uzelf gevergd hebt. Waarom zoudt ge door blijven sukkelen en Uw verlies aan levenskracht van kwaad tot erger laten komen?

Voer Uw lichaam en zenuwen nieuwe kracht toe met Sanatogen. Sanatogen bevat juist die stoffen — geconcentreerd melkeiwit en phosphor — die een krachtige gezondheid in bloed, zenuwen en spieren opbouwen. Met Sanatogen zult ge beter kunnen werken en toch 's avonds onvermoeid zijn.

„Er is een overvloed van bewijsmateriaal voor de waarde van Sanatogen"
schrijft het zeer hoogstaande Engelsche Medische Tijdschrift "The Lancet"

Zoovele duizenden zijn vol lof over de versterkende, opwekkende werking van Sanatogen — gebruik het ook eens enkele weken.

SANATOGEN

Het Zenuwsterkend Voedsel
Verkrijgbaar in alle Apotheken

MENSING & Co Agenten.

Voor Babies

Verzachtend—Absorbeerend

Gebruikt Mennen Borated Zeep voor baby's bad—, zuiver, reinigend, verkwikkend.

Indien gij Mennen Borated Talcum nog niet gebruikt hebt, zullen wij u gaarne een gratis monster toezenden. Gebruikt de coupon.

Reeds meer dan 50 jaar wordt het zuivere en geneeskrachtige Mennen Borated Talcum speciaal voor babies vervaardigd onder voortdurend toezicht van onze scheikundigen.

Alleen wanneer baby's kleine lijfje koel en droog gehouden wordt, vrij van wrijving en infectie, kan hij gezond en vroolijk zijn.

Mennen Borated Talcum doet dit. Vermijdt harde, groffe en sterk geparfumeerde poeder. Deze prikkelt baby en veroorzaakt ontsteking van zijn teere huid.

THE MENNEN CO.
Newark, N. J., U. S. A.
Zend mij s.v.p. gratis monster als hierboven aangeboden.
Naam ....
Adres ....
493-6

„ELBSHCLOSS"-bier eens geschonken
Steeds gedronken.

Het eenigste bier dat ze aan boord van de schepen van de Horn- en H. A. P Agent A. G.-Line drinken.
ten firma G. Troost. Shipchandler. 50—26

APOTHEEK
"Botica Nacional"

van EDMUND JACOBSEN, Apotheker
AMERICAN DRUGSTORE ENGLISH PHARMACY
Breedestraat, Otrabanda Telefoon No. 256.
Spoedige aflevering van Recepten
Patentmedicijnen en Chemicalien
Drogerijen Parfumes en Zeepen
Wijnen en Likeuren
Alle Foto-artikelen
Allerlei Soorten van
Chocolade, Suikerwaren, en Koekjes
Sigaren en Sigaretten Sodawater en Limonade.
VLUGGE BEDIENING OOK AAN HUIS BEZORGEN.

Maduro's Bank

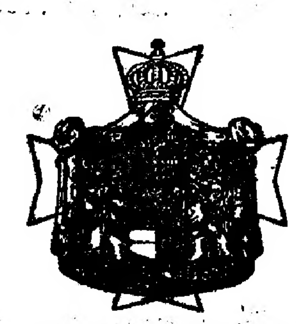
Curaçao.

Volgestort Kapitaal en Reserve fls. 2.500.000

Koopt en verkoopt wissels,
buitenlandsch banpkpaier, coupons,
gemunt goud en zilver.
Neemt gelden á depósito en opent-chequerekeningen met rente-vergoeding
Verschaft Reiswissels, Credietbrieven,
Circulaire Credietbrieven.
Telegrafische Uitbetalingen.
afe-loketten Spaarbank.

PROVEEDORES DE LA CASA REAL

H.M. DE KONINGIN MOEDER Z.K.H. DEN PRINS DER NEDERLANDEN

Agentes: GALMEYER & Co.
Breedestraat 72, Otrabanda.

HORN-LINE.

List of sailings from CURAÇAO to:

Name of Motorships:	HAMBURG via Pto. Cabello, La Guaira & Trinidad:	Pto. Colombia & Cartagena	To Sta. Marta:
Frida Horn	10 Nov.	27 Nov.	27 Nov.
Heinz Horn	24 Nov.	6 Nov.	
Mimi Horn	8 Dec.	19 Nov.	19 Nov.
Presidente Gomez	8 Jan.	17 Dec.	17 Dec.
Ingrid Horn	19 Jan.	1 Jan.	
Frida Horn	2 Feb.	14 Jan.	14 Jan.
Heinz Horn	16 Feb.	29 Jan.	
Mimi Horn	2 Mar.	11 Feb.	11 Feb.
Presidente Gomez	30 Mar.	11 Mar.	11 Mar.
Ingrid Horn	13 Apr.	26 Mar.	
Frida Horn	27 Apr.	9 Apr.	9 Apr.
Heinz Horn	11 May.	23 Apr.	

To Kingston & Port au Prince, via Jacmel:

Marie Horn	10 Nov.
Henry Horn	9 Dec.
Waldtraut Horn	6 Jan.
Therese Horn	3 Feb.
Marie Horn	3 Mar.
Henry Horn	1 Apr.
Waldtraut Horn	28 Apr.

To Maracaibo frequent sailings by:
„Zulia" cargo and passengers. „Karibia", cargo only.

Hamburg-Amerika Linie.

NEXT SAILINGS (Subject to changes) **FROM CURACAO TO:**

Passenger-Ship:	Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal, Port Limon:	PLYMOUTH, AMSTERDAM & HAMBURG via Pto. Cabello, La Guayra & Trinidad:
M.S. „Magdalena"		Jan. 1—2.
S.S „Galicia"		Jan. 17.
S.S. „Grunewald"	Jan. 9—10.	Feb. 14.
M.S. „Orinoco"	Jan. 16—17.	Jan. 29—30.
S.S. „Rugia"	Feb. 4—5.	Mar. 14.
S.S. „Magdalena"	Feb. 13—14.	Feb. 26—27.
S.S. „Teutonia"	Mar. 4—5.	Apr. 9.
M.S. „Orinoco"	Mar. 13—14.	Mar. 26—27.
S.S. „Galicia"	Apr. 1—2.	May 7.
M.S. „Magdalena"	Apr. 10—11.	Apr. 23—24.
S.S. „Grunewald"	Apr. 29—30.	Jun. 4.
M.S. „Orinoco"	May 9—10.	May 21—22.
S.S. „Rugia"	May 27—28.	Jul. 4.
M.S. „Magdalena"	Jun. 5—6.	Jun. 18—19.
S.S. „Teutonia"	Jun. 24—25.	Aug. 1.
M.S. „Orinoco"	Jul. 3—4.	Jul. 16—17.
S.S. „Galicia"	Jul. 22—23.	Aug. 29.
M.S. „Magdalena"	Jul. 31.	Aug. 13—14.

Steamers „RUGIA", „TEUTONIA", „GALICIA" and „GRUNEWALD" call also at Puerto Barrios (Guatemala) and Tampico (Mexico), returning via Westindian Ports to Europe. These steamers have FIRST and THIRD CLASS accommodation with the exception of „GRUNEWALD", which boat has only FIRST Class accommodation.

Special attention is called to the New Twin Screw Motor-Ships „ORINOCO" and „MAGDALENA". These Ships have an excellent FIRST, INTERMEDIATE and THIRD Class accommodation.

The „ORINOCO" and „MAGDALENA" call homewardbound also at CHERBOURG.

All Ships accept Passengers and Cargo.

For further information apply to:

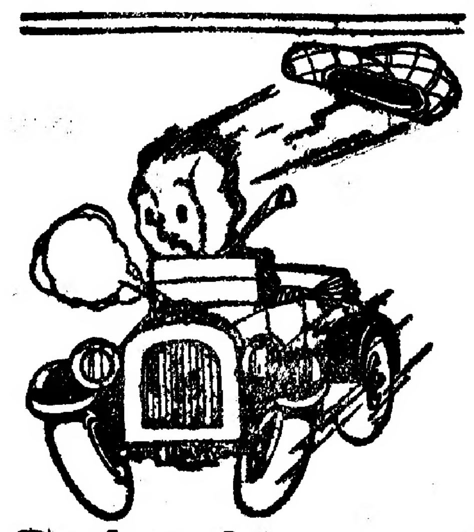
Edwards, Henriquez & Co.,
Agents.

CURIEL'S BANK.

Willemstad - Curaçao - Ned. West-Indie.

ALLE BANKZAKEN.

Rekening-courant in locaal en vreemd geld.
Deposito's op termijn in locaal en vreemd geld.
Voorschotten en Handelscredieten.
Koop, Verkoop en Incasso van Wissels, Credietbrieven,
Coupons en Vreemd Geld tegen voordeelige koersen.
Telegrafische uitbetalingen naar alle werelddeelen.
Reiscredietbrieven en Chéques van de
National City Bank of New York, New York City.
Safe-loketten.
Speciale afdeeling voor Incasso's
Afdeeling Spaarkas.
Afdeeling Assurantie

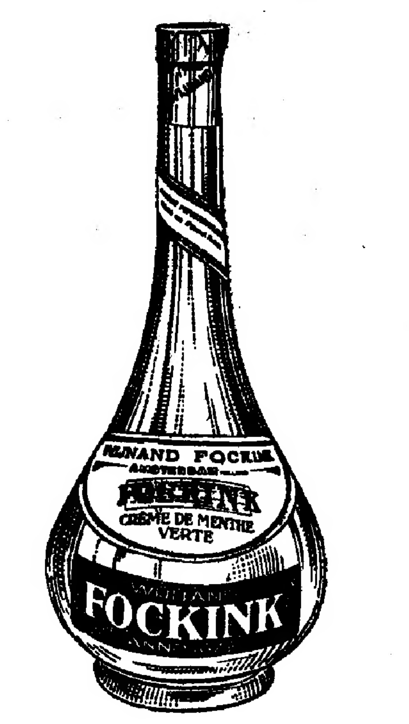
Bowlegged Wheels Make Pigeon-Toed Tires!

When your wheels are out of line you lose thousands of miles of tire service.

Bring the car in, let us check the alignment, inspect the tires for cuts and bruises and make sure you have the right amount of air in them. This service is free.

Firestone
GUM-DIPPED TIRES

SOLE DISTRIBUTORS:
A. D. CAPRILES & Co.
Heerenstraat No. 20.
Sub-dealers.
Galmeyer & Co. Otrabanda.
Galmeyer & Co. Semikok
B. J. Arends Aruba.

Curaçao half en half.
Cherry brandy,
Oude Genever „Superior".
Agenten voor de kolonie Curaçao:
ELLIS & DANIA.

---

1 Aug. 1917 -- 1 Feb 1930
George
EN
PAULINA LANSING--RYHEEMON
hopen onder Gods rijksten zegen in alle stilte hun 12½ jarige echtvereeniging te herdenken.
2—2 *Arubastraat 19. Curaçao.*

PHOTO STUDIO

F. J. JANSEN GZ.
Breedestraat No. 98 Otrabanda.

Open van **8 uur** *'s morgens tot* **9 uur** *'s avonds.*
Ge behoeft nu niet meer special tot Zondags te wachten, houdt uw werk U tegen, komt 's avonds. 13

HAPPY HIT

SIGARETTEN zijn onovertroffen.
Koopt HEDEN een pakje en merk het verschil.

It 's toasted.

ADHEMAR HENRIQUEZ.
1—6 **AGENT.**